

HE 208/2013 vp

**HALLITUKSEN ESITYS EDUSKUNNALLE VUODEN 2013
VIIDENNEKSI LISÄTALOUSARVIOKSI**

Viitaten yleisperusteluihin ja yksityiskohtaisten perustelujen selvitysosiin ehdotetaan,

että Eduskunta päättäisi hyväksyä oheen liitetyn ehdotuksen viidenneksi lisätalousarvioksi vuodelle 2013.

Helsingissä 12 päivänä joulukuuta 2013

Pääministeri

JYRKI KATAINEN

Valtiovarainministeri *Jutta Urpilainen*

YLEISPERUSTELUT

Eduskunnalle annetaan hallituksen esitys vuoden 2013 *viidenneksi* lisätalousarvioksi.

Valtiovarainministeriön hallinnonalalle ehdotetaan 5 milj. euron lisäystä Suomen ja Ruotsin välisen sopimusmenettelyn mukaisesta verojen ja liitännäismaksujen palautuksesta verovelvollisille, 3,5 milj. euron lisäystä edellisenä vuonna käyttöön otetun uuden työ- ja sotilastapaturmien korvauskäsittelyjärjestelmän aiheuttamasta käsittelyruuhkan purkamisesta ja EU-maksun määrärahaa lisättäväksi 8 milj. eurolla EU:n lisätalousarvioiden mukaisten maksujen kattamiseksi.

Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalalle ehdotetaan 0,4 milj. euroa avustuksen myöntämiseen talvisodan kansallisen muistomerkin toteuttamiseen.

Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalalle ehdotetaan 3 milj. euron lisävaltuutta uuden jäänmurtajan hankintaan. Lisävaltuus tarvitaan jäänmurtajan hankinnan suunnittelu- ja valvontamenojen kattamiseen.

Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalalle ehdotetaan 4,7 milj. euron lisämäärärahaa palkkaturvamenoihin johtuen palkkaturvan arvioitua suuremmasta maksatuksesta. Sekalaisiin tuloihin ehdotetaan vastaavaa lisäystä palkkaturvamaksujen palautuksiin.

Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalalle ehdotetaan työmarkkinatukeen 13,7 milj. euron lisäystä tarvearvion muutoksesta johtuen.

Määrärahojen 35 milj. euron ja tuloarvioiden 5 milj. euron lisäys huomioon ottaen vuoden 2013 viides lisätalousarvioesitys kasvattaa nettolainanoton tarvetta 31 milj. eurolla. Valtion nettolainanotoksi vuonna 2013 ehdotetaan 9,2 mrd. euroa.

Lisätalousarvioesityksen jälkeen kehykseen luettavien menojen taso on 42 953 milj. euroa vuonna 2013. Näin ollen jakamaton vuoden 2013 jakamaton varaus on noin 61 milj. euroa, joka voidaan siirtää vuodelle 2014 käytettäväksi kertaluonteisiin menoihin.

Määrärahat ja tasapaino

Vaalikauden kehys

Budjettitalouden tuloarviot, määrärahat ja tasapaino, milj. euroa

	2012 Tilinpäätös	2013 Hyväksytty talousarvio (TA+LTA:t)	2013 Hallituksen esitys	2013 Yhteensä
Määrärahat yhteensä				
(pl. valtionvelan vähentäminen)	53 446	55 256	35	55 291
— Valtionvelan korot (pääluokka 36)	1 864	1 763	-	1 763
Tuloarviot yhteensä				
(pl. nettolainanotto ja velanhallinta)	45 733	46 060	5	46 065
— Verotulot	37 321	38 775	-	38 775
— Muut tulot	8 413	7 285	5	7 290
Nettolainanotto ja velanhallinta (mom. 15.03.01)	4 703	9 196	31	9 226
— Nettolainanotto	4 767	9 246	31	9 276
— Velanhallinta	-64	-50	-	-50

Eduskunnan vuodelle 2013 hyväksymät määrärahat ja nyt ehdotettavat määrärahojen muutokset pääluokittain, euroa

Pääluokka	Hyväksytty talousarvio (TA+LTA:t)	Hallituksen esitys	Yhteensä
21. Eduskunta	173 552 000	-	173 552 000
22. Tasavallan presidentti	39 886 000	-	39 886 000
23. Valtioneuvoston kanslia	199 004 000	-	199 004 000
24. Ulkoasiainministeriön hallinnonala	1 362 558 000	-	1 362 558 000
25. Oikeusministeriön hallinnonala	892 445 000	-	892 445 000
26. Sisäasiainministeriön hallinnonala	1 353 813 000	-	1 353 813 000
27. Puolustusministeriön hallinnonala	2 871 874 000	-	2 871 874 000
28. Valtiovarainministeriön hallinnonala	17 052 935 000	16 521 000	17 069 456 000
29. Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonala	6 720 925 000	350 000	6 721 275 000
30. Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonala	2 693 870 000	-	2 693 870 000
31. Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonala	3 198 083 000	-	3 198 083 000
32. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala	3 918 732 000	4 700 000	3 923 432 000
33. Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonala	12 715 125 000	13 678 000	12 728 803 000
35. Ympäristöministeriön hallinnonala	300 213 000	-	300 213 000
36. Valtionvelan korot	1 762 600 000	-	1 762 600 000
Yhteensä	55 255 615 000	35 249 000	55 290 846 000

Eduskunnan vuodelle 2013 hyväksymät tuloarviot ja nyt ehdotettavat tuloarvioiden muutokset osastoittain, euroa

Osasto	Hyväksytty talousarvio (TA+LTA:t)	Hallituksen esitys	Yhteensä
11. Verot ja veronluonteiset tulot	38 774 702 000	-	38 774 702 000
12. Sekalaiset tulot	5 014 330 000	4 700 000	5 019 030 000
13. Korkotulot, osakkeiden myyntitulot ja voiton tuloutukset	2 019 400 000	-	2 019 400 000
15. Lainat (pl. nettolainanotto ja velan- hallinta)	251 500 000	-	251 500 000
Yhteensä (pl. nettolainanotto ja velanhallinta)	46 059 932 000	4 700 000	46 064 632 000
15.03.01 Nettolainanotto ja velanhallinta	9 195 683 000	30 549 000	9 226 232 000
Yhteensä	55 255 615 000	35 249 000	55 290 846 000

Vuoden 2013 V lisätalousarvio

TULOARVIOT

	Osasto 12	€
12. SEKALAISET TULOT		4 700 000
32. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala		4 700 000
31. Palkkaturvamaksujen palautukset, lisäystä		4 700 000

Osasto 15

15. LAINAT	30 549 000
03. Valtion nettolainanotto ja velanhallinta	30 549 000
01. Nettolainanotto ja velanhallinta, lisäystä	30 549 000

Tuloarvioiden kokonaismäärä:**35 249 000**

MÄÄRÄRAHAT

Pääluokka 28		€
28. VALTIOVARAINMINISTERIÖN HALLINNONALA		16 521 000
10. Verotus ja tullitoimi		5 000 000
63. Takaisin maksetut verot (arviomääräraha), lisäystä		5 000 000
50. Eläkkeet ja korvaukset		3 500 000
50. Vahingonkorvaukset (arviomääräraha), lisäystä		3 500 000
80. Siirrot Ahvenanmaan maakunnalle		21 000
30. Ahvenanmaan tasoitusmaksu (arviomääräraha), lisäystä		21 000
92. EU ja kansainväliset järjestöt		8 000 000
69. Maksut Euroopan unionille (arviomääräraha), lisäystä		8 000 000
Pääluokka 29		
29. OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖN HALLINNONALA		350 000
80. Taide ja kulttuuri		350 000
50. Eräät avustukset (siirtomääräraha 3 v), lisäystä		350 000
Pääluokka 31		
31. LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖN HALLINNONALA		—
10. Liikenneverkko		—
70. Jäänmurtajan hankinta (siirtomääräraha 3 v)		—

Pääluokka 32

32. TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖN HALLINNONALA	4 700 000
30. Työllisyys- ja yrittäjyyspolitiikka	4 700 000
50. Palkkaturva (arviomääräraha), lisäystä	4 700 000

Pääluokka 33

33. SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖN HALLINNONALA	13 678 000
20. Työttömyysturva	13 678 000
52. Valtionosuus työmarkkinatuesta (arviomääräraha), lisäystä	13 678 000

Määrärahojen kokonaismäärä:**35 249 000**

TULOARVIOT

Osasto 12 SEKALAISET TULOT

32. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala

<i>31. Palkkaturvamaksujen palautukset</i>	2013 V lisätalousarvio	4 700 000
Momentille arvioidaan kertyvän lisäystä	2013 IV lisätalousarvio	8 000 000
4 700 000 euroa.	2013 talousarvio	29 327 000
<i>Selvitysosa:</i> Lisäys aiheutuu palkka-	2012 tilinpäätös	33 624 331
turvamäärärahan ennakoitua suuremmasta	2011 tilinpäätös	34 165 222
käytöstä.		

Osasto 15 LAINAT

03. Valtion nettolainanotto ja velanhallinta

<p><i>01. Nettolainanotto ja velanhallinta</i></p> <p>Momentille merkitään lisäystä 30 549 000 euroa.</p> <p><i>Selvitysosa:</i> Nimellisarvoiseen nettolainanottoon merkitään lisäystä 30 549 000 euroa, jolloin nimellisarvoisen nettolainanoton määrä on 9 276 232 000 euroa vuonna 2013. Velanhallinnan erät mukaan lukien nettotulojen määrä on 9 226 232 000 euroa vuonna 2013.</p>	<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th colspan="2" style="text-align: left; border-bottom: 1px solid black;">Tulot ja menot (milj. euroa)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td colspan="2">Tulot</td> </tr> <tr> <td>Nimellisarvoinen nettolainanotto</td> <td style="text-align: right;">9 276</td> </tr> <tr> <td colspan="2">Menot</td> </tr> <tr> <td>Emissiotappiot (netto)</td> <td style="text-align: right;">-40</td> </tr> <tr> <td>Pääomatappiot (netto)</td> <td style="text-align: right;">-10</td> </tr> <tr> <td style="border-top: 1px solid black;">Nettotulot</td> <td style="text-align: right; border-top: 1px solid black;">9 226</td> </tr> <tr> <td>2013 V lisätalousarvio</td> <td style="text-align: right;">30 549 000</td> </tr> <tr> <td>2013 IV lisätalousarvio</td> <td style="text-align: right;">141 034 000</td> </tr> <tr> <td>2013 III lisätalousarvio</td> <td style="text-align: right;">1 288 256 000</td> </tr> <tr> <td>2013 II lisätalousarvio</td> <td style="text-align: right;">10 000 000</td> </tr> <tr> <td>2013 I lisätalousarvio</td> <td style="text-align: right;">253 419 000</td> </tr> <tr> <td>2013 talousarvio</td> <td style="text-align: right;">7 502 974 000</td> </tr> <tr> <td>2012 tilinpäätös</td> <td style="text-align: right;">4 703 307 934</td> </tr> <tr> <td>2011 tilinpäätös</td> <td style="text-align: right;">4 734 549 510</td> </tr> </tbody> </table>	Tulot ja menot (milj. euroa)		Tulot		Nimellisarvoinen nettolainanotto	9 276	Menot		Emissiotappiot (netto)	-40	Pääomatappiot (netto)	-10	Nettotulot	9 226	2013 V lisätalousarvio	30 549 000	2013 IV lisätalousarvio	141 034 000	2013 III lisätalousarvio	1 288 256 000	2013 II lisätalousarvio	10 000 000	2013 I lisätalousarvio	253 419 000	2013 talousarvio	7 502 974 000	2012 tilinpäätös	4 703 307 934	2011 tilinpäätös	4 734 549 510
Tulot ja menot (milj. euroa)																															
Tulot																															
Nimellisarvoinen nettolainanotto	9 276																														
Menot																															
Emissiotappiot (netto)	-40																														
Pääomatappiot (netto)	-10																														
Nettotulot	9 226																														
2013 V lisätalousarvio	30 549 000																														
2013 IV lisätalousarvio	141 034 000																														
2013 III lisätalousarvio	1 288 256 000																														
2013 II lisätalousarvio	10 000 000																														
2013 I lisätalousarvio	253 419 000																														
2013 talousarvio	7 502 974 000																														
2012 tilinpäätös	4 703 307 934																														
2011 tilinpäätös	4 734 549 510																														

M Ä Ä R Ä R A H A T

Pääluokka 28 VALTIOVARAINMINISTERIÖN HALLINNONALA

10. Verotus ja tullitoimi

<i>63. Takaisin maksetut verot</i> (arviomääräraha)	nettelyn mukaisesta verojen ja liitännäismaksujen palautuksesta verovelvollisille.	
Momentille myönnetään lisäystä 5 000 000 euroa.	2013 V lisätalousarvio	5 000 000
<i>Selvitysosa:</i> Lisämäärärahan tarve aiheutuu Suomen ja Ruotsin välisen sopimusme-	2013 talousarvio	3 200 000
	2012 tilinpäätös	1 691 502
	2011 tilinpäätös	1 455 138

50. Eläkkeet ja korvaukset

<i>50. Vahingonkorvaukset</i> (arviomääräraha)	män ja vanhan järjestelmän rinnakkaiskäytöstä sekä muutamasta isommasta korvauksesta.	
Momentille myönnetään lisäystä 3 500 000 euroa.	2013 V lisätalousarvio	3 500 000
<i>Selvitysosa:</i> Lisämäärärahan tarve aiheutuu pääasiallisesti vuoden 2013 aikana puretusta käsittelyruuhkasta, mikä aiheutui edellisenä vuonna käyttöön otetun uuden työ- ja sotilastapaturmien korvauskäsittelyjärjestel-	2013 talousarvio	39 285 000
	2012 tilinpäätös	38 614 713
	2011 tilinpäätös	39 035 473

80. Siirrot Ahvenanmaan maakunnalle

<i>30. Ahvenanmaan tasoitusmaksu</i> (arviomääräraha)	2013 V lisätalousarvio	21 000
	2013 IV lisätalousarvio	2 332 000
Momentille myönnetään lisäystä 21 000 euroa.	2013 III lisätalousarvio	-4 046 000
	2013 I lisätalousarvio	-547 000
<i>Selvitysosa:</i> Lisäys aiheutuu Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) perusteena olevien valtion vuoden 2013 talousarviossa arvioitujen tulojen määrän muutoksesta.	2013 talousarvio	211 646 000
	2012 tilinpäätös	204 345 615
	2011 tilinpäätös	193 509 728

92. EU ja kansainväliset järjestöt

<i>69. Maksut Euroopan unionille</i> (arviomääräraha)	taulusyistä ollut mahdollista huomioida aiemmassa arviossa.	
Momentille myönnetään lisäystä 8 000 000 euroa.		
	2013 V lisätalousarvio	8 000 000
	2013 IV lisätalousarvio	90 000 000
<i>Selvitysosa:</i> Lisämäärärahan tarve aiheutuu siitä, että EU on hyväksynyt lisätalousarvion nro 6, jonka mukaisia maksuja ei aik-	2013 talousarvio	1 930 000 000
	2012 tilinpäätös	1 789 958 053
	2011 tilinpäätös	1 822 000 000

Pääluokka 29
OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖN HALLINNONALA

80. Taide ja kulttuuri

50. Eräät avustukset (siirtomääräraha 3 v)
Momentille myönnetään lisäystä 350 000 euroa.

Lisämäärärahaa saa käyttää avustuksen myöntämiseen talvisodan kansallisen muistomerkin toteuttamiseen edellyttäen, että Helsingin kaupunki ja Talvisotayhdistys ry osallistuvat hankkeeseen vähintään yhtä suurin rahoitusosuuksin kuin valtio.

Selvitysosa: Lisämääräraha on kertaluonteinen ja se on tarkoitettu talvisodan kansallisen muistomerkin toteuttamiseen Helsin-

gin Kasarmitorille. Tarkoituksena on, että muistomerkki olisi Helsingin kaupungin omaisuutta ja kaupunki vastaisi sen ylläpidosta ja hoidosta.

2013 V lisätalousarvio	350 000
2013 III lisätalousarvio	2 000 000
2013 I lisätalousarvio	3 500 000
2013 talousarvio	8 570 000
2012 tilinpäätös	9 308 000
2011 tilinpäätös	9 475 000

Pääluokka 31
LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖN HALLINNONALA

10. Liikenneverkko

70. *Jäänmurtajan hankinta* (siirtomääräraha 3 v)

Valtuus

Momentin perusteluja muutetaan siten, että uuden jäänmurtajan hankinnasta saa tehdä sopimuksia enintään 128 000 000 eurolla.

Selvitysosa: Valtuuden 3 000 000 euron lisäys aiheutuu jäänmurtajan hankinnan suunnittelu- ja valvontamenojen sekä muiden rakennusaikaisten menojen tarkentumisesta.

Euroopan komissio on myöntänyt unionin TEN-T rahoitustukea uuden jäänmurtajan hankintaan noin 25 milj. euroa.

Valtuuden lisäyksestä arvioidaan valtiolle aiheutuvan menoja 3 000 000 euroa vuonna 2014.

Momentille ei edellä olevan johdosta ehdoteta lisämäärärahaa.

2013 V lisätalousarvio	—
2013 talousarvio	27 000 000

Pääluokka 32
TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖN HALLINNONALA

30. Työllisyys- ja yrittäjyyspolitiikka

<i>50. Palkkaturva</i> (arviomääräraha)	2013 V lisätalousarvio	4 700 000
Momentille myönnetään lisäystä 4 700 000 euroa.	2013 IV lisätalousarvio	8 000 000
	2013 talousarvio	30 000 000
<i>Selvitysosa:</i> Lisämäärähan tarve aiheutuu palkkaturvan arvioitua suuremmasta maksatuksesta.	2012 tilinpäätös	36 130 778
	2011 tilinpäätös	33 340 870

Pääluokka 33
SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖN HALLINNONALA

20. Työttömyysturva

<p>52. Valtionosuus työmarkkinatuesta (arviomääräraha)</p> <p>Momentille myönnetään lisäystä 13 678 000 euroa.</p> <p><i>Selvitysosa:</i> Lisämäärärahan tarve aiheutuu 8 678 000 euron osalta palkkatuki- ja starttirahojen etuusmenoarvioiden kasvusta sekä työmarkkinatukeen tarvittavasta</p>	<p>5 000 000 euron suuruisesta maksuvalmiusrahasta.</p> <table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 80%;">2013 V lisätalousarvio</td> <td style="text-align: right;">13 678 000</td> </tr> <tr> <td>2013 IV lisätalousarvio</td> <td style="text-align: right;">100 000 000</td> </tr> <tr> <td>2013 talousarvio</td> <td style="text-align: right;">1 253 000 000</td> </tr> <tr> <td>2012 tilinpäätös</td> <td style="text-align: right;">1 143 679 941</td> </tr> <tr> <td>2011 tilinpäätös</td> <td style="text-align: right;">909 777 680</td> </tr> </table>	2013 V lisätalousarvio	13 678 000	2013 IV lisätalousarvio	100 000 000	2013 talousarvio	1 253 000 000	2012 tilinpäätös	1 143 679 941	2011 tilinpäätös	909 777 680
2013 V lisätalousarvio	13 678 000										
2013 IV lisätalousarvio	100 000 000										
2013 talousarvio	1 253 000 000										
2012 tilinpäätös	1 143 679 941										
2011 tilinpäätös	909 777 680										